

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 —
Negyedévre 2 — 50
Egy hóra 1 —

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetéseknél alku szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Kijavítandó hibák.

Debreczen, szept. 26.

Hibák! . . . Kétségbevonhatlanul vannak ilyenek, mert ha azt mondjuk bűn bennünk nincsen, magunkat csaljuk meg és nincs igazság bennünk. I. Jan. 1: 8. Még a bölcseségnek is alapfeltétele az önismeret, melyet a keresztyén tanvilágoktató küldetése előtt már az a bamaulatos görög bölcselő, aki tanításai igazságáért szintén megudott halni, attól a bürök-pohártól, melyet az önző ál-bölcsélet kiinnia kényszerítette.

Hogy korunk és egyházunknak az emberiség javításáért buzgó emberei törekednek a hibákat megismerni, az is bizonyos; de vajon elég-e ahhoz, kérdezni Pilátusként: »Mi az igazság?« — Jan. 18: 38. Nem-e inkább azok járnak helye uton az igazság keresésében, akik azt hitből — belső törvény s nem a törvény — külső szertartásai cselekedeteiből vélik feltalálhatónak? — Rom. 9: 32. Ezért azokat, kik a hit-életet akarják átjavítani melyet lazanak, sőt megromolttnak állítanak: nem tarthatjuk-e méltán az igazság bajnokainak? Bizony tarthatjuk! Csak hogy nem az, aki szüntelenül hangoztatja: »Uram! Uram!« megyen be mennyországba, hanem az aki cselekszi az én mennyi Atyám akarátát. Mat. 7: 21. Vagyis aki a jó kútfében az Istenben és az Isten országában — az erény győzelmében vetett hitből cselekszik, mely által megtermékenyíti a hitéletet; ki mint a jötermő fát gyümölcs-ikről ismerjük meg. Mat. 7: 20.

Azok, a nem hitből származó, — hanem a látszathoz — mondjuk ki bátran: önző cselekedetek azok, a melyek uralkodnak korunkban nemcsak az általános, hanem speczifike, a keresztyén egyházi életet is, épen azok által elkövetve akik azon szoréncsés küldetést nyerték a gondviseléstől, a szabad választásnál fogva, hogy intézői legyenek az egyház hajójának.

Ezen cselekedetekben vannak azon hibák melyek kijavítandók, a miket kijavítani kell, mert anélkül a mi reform. egyházunk hajója, vagy zátonyra, vagy örvénybe fut, vagy sziklához paskoltatik; igyis ugyis veszélybe jut s vagy fenakad, vagy elsüllyed, vagy széttörik.

Ezekben a nevezetes napokban, mikor a magyar ref. egyház tisztántali kerülete, az alkotmány szelleme és szabályzata által kimondott »szabad választás«-alatt, oly fontos tisztviselői állást akar betölteni, mint a kerületi gondnokság, — a szabad választás (?) körül elkövetett hibák önkénytelenül ötlenek a szemlélt református ember szemébe s ha megbotránkozást kelte — felerőltetik a követelést, hogy azokat kijavítani kell. . . . ugy hiszem, tárgy- és időszerű, hogyha rá is mutatunk bizonyos jelenségekre, megjelöljük a hibát, vagy hibákat, melyek evangéliomilag reformált egyházunk szellemével nem egyeznek meg, hanem azzal épen homlokegyenest ellenkeznek.

Első ilyen: a szavazások mostani módja.

A mi reformált egyházunk demokratikus elveinél fogva a választásoknak, a presbyteriumokból — mint az egyházat alkotó legelső elemekből kifolyó-

lag, s z a b a d o n, minden befolyástól, nyomástól menten kell történniök. Ennélfogva a szavazások titkosantörténetkezelőtt, miként a dolog természete és a törvényes szabályzat utasítása szerint kellett történniök. A presbyterium, a megtörtént szavazás ki nem beszélése iránt az eskü szentségénél fogva köteles diszkrecióval viselkedni. A presbyterium jegyzőkönyvébe beirt szavazatot, a lelkészi és gondnoki pecséttel hitelesítve és lezárva, mely nélkül a szavazás érvényes nem is lehetett s visszautasított, — küldetett be az egyházmegyei illetékes elnökséghez, s ha ennek körén felülemelkedett tiszti állás betöltése volt a szavazás tárgya — onnan tovább — az egyházkerületre. A felbontás a kiküldött férfiak által elvonulva úgy történt, hogy a nem szavazó egyházak megnevezettek, de a szavazatoknak csak számbeli eredménye konstátatott a szavazásra érdekesített egyének nevéhez kötvén, aztán a szavazatok elégettettek.

S most mit tapasztalunk? A titkos szavazatok uton-utfélen előre hirdettek, mielőtt a felbontás ideje elérkezett volna; e gyházi világitálopok a szenzációval azzal hűhászszák, melyik tudja előbb kijelenteni, hogy egyik-másik nagyobb egyház — H. Szoboszló, Mako, H.-M. Váshely sat. kire adta ennyi — vagy annyi szavazatát.

Igen! jegyezzük meg, mert nagy súly fekszik ezen: ennyi — meg annyi szavazatát egyik-másik nagyobb egyháza — mert még azt előre nem hallottam, nem olvastam, hogy pl. a darnói, vagy a kishodosi egyház kire adta egyetlen szavazatát.

De hát mi hiba van ebben? — ezt kérdezte a napokban egy kitünő tekintélyes és kiválólag értelmes férfiú, ki itt Debreczenben — az egyházi ügyek intézésében nagy buzgalom által is érdemesült; hiszen a presbyterium jegyzőkönyvébe a szavazás beirtván, ebbe pedig bárki nek joga lévén betekinteni — ezáltal a szavazatok titkos volta megszűnik. Ez az ellenérv azonban a kiküldést nem menti meg a méltó elítéléstől, hogy ti: a szavazásnak, felbontás előtt világ elébe dobása egyházunknak és szabályzatainknak sem szabad demokratikus szellemével, sem helyesen irányított céljával, melylyel a választást minden bármilyen befolyásolástól, vagy épen nyomástól menté, korlátlan akarta tenni — meg nem egyezik. Az, hogy a presbyterium szavazata be — van írva a jegyzőkönyvébe — tehát a nyilvánosságnak átadva, mert oda jogosult mindenki betekinteni: — Sophisma a kiküldés érdekében. Igen. . . a presbyterium jegyzőkönyve nem a kabinet noir titkos hatalma által van ugyan őrizve, hanem az erkölcs még nagyobb diskretus ereje által s kérdés is — ha a lelkész akinek ellenőrzése alatt áll az a jegyzőkönyv tartozik e bárkinek betekintést engedni abba — a titkos szavazást illetőleg, legalább addig, míg az a választás melyre a szavazás történt — végkép el nem dől. De tegyük fel, hogy azoknak van igazuk, kik a mi nagy prot. nyilvánosságunk hatalmánál fogva mindenki nek és mindenre nézve, — tehát a presbyteriumon kívül álló egyháztagnak, a titkos szavazás eredményére is megengedi a jegyzőkönyvébe tekintést. . . akkor ez az egyén kötelezi el magát erkölcsi diszkreációval a szavazás tovább adása ellen, a tudomására jutott hivatalos titok megőrzésére s

mentve lesz a szavazás a széles körben, a világba kiküldtetéstől.

Miért történik most a titkos szavazás gunyjára, az időelőtti világgabocsátás. Hát korteskedési célból, mert a mireklamvilágunkban nagy hordereje van annak hogy egyik, vagy másik nagy egyház már szavazott erre vagy arra a nagy férfira adta 6 vagy 8 szavazatát. Hát bizony a szerény Kis-Hodos az ő egy szavazatocskájával aztán megy a tekintélyes egyházak után stb.

Nem törvényes, nem a mi egyházunk, nem a szabadválasztás szellemével és erkölcsi átérzésével egyező az a kürtölés, melytől nem Jerikó, hanem a reformált egyház puritan. erkölcsiségének szent temploma omlik össze Nagyhíba az, reformálásra vár; haladéktalanul viszsza kell állítani a titkos szavazástteljesszigorában, s ha valamely presbyterium szavazata időelőtti nyilvánosságra kerül: fegyelmie ljárás alá kell fogni kérelmetlenül azt a presbyteriumot, melyből a titok elárulva lett. A büntetés legyen olyan, hogy elmenjen kedvök a presbytereknek a hivatalos titkot elárulni, még ha angyalok igyekeznének is tőlök kicsalni; s hogy speczifike kötelezve érezzék magokat a presbyterium titkos tanácskozási ügyeiben, hozott határozatoknak, milyen a szavazás is megőrzésére: be kell ismét iktatni a presbyter esküformájába — amint régebben és helyesen volt: a gyűlés tanácskozás menetét, titkos természetű határozataikat ki nem beszéltem. (Lásd ha másutt fel nem található a fülesdi reform. egyház régi presbyteri eskü formáját.)

Másik hiba magában a törvénynyé lett népesebb egyházaktóbb szavazatában van. E törvény nem épült keresztyén reform vegyházunk demokratikus, — az egyenlőséget mindenek felett ápoló krisztusi alapján — Ez az egyházi virilisség — az arisztokratia becsapásása demokrat egyházba. Mint ilyen sem elvileg, sem gyakorlatilag nem lét-jogosult.

Elvileg nem, — mert ami egyházunk világi fennállása egyháztagok teherhordozásán alapul, melylyel az egyetemese egyházban számottevő egység, egyegy lelkész fentartása által szervezett testületi minőségében ad magáról élet-bizonyítást; s ebben a népesség száma csak a társulást könnyítő erővé válik. Mert bizonyára sokkal könnyebb egy ezerekből álló népességnek, az egyházi társadalommal szervezés és fentartás terheit hordozni, mint egy 100—200 lelekből, álló népességnek, mely hogy mint szervezett egyház fennállhasson, tiszerte is nagyobb terhet kell viselnie mint amannak. — Ha tehát a köteleesség teljesítés mérve adja meg a joggyakorlás mérvét: könnyen látható, hogy népesség számarányától feltételezni a joggyakorlás mérvét — megfordított arányban áll, mint amit köteleesség és jog egymáshoz viszonya megenged és követel. Bizony aztan, hogy gyakorlatilag sem helyes a népesebb egyházak megsokasított szavazatadása: előtünk tisztában áll, s csak helyesülhetük azt a gyakorlatot, hogy az egyházközségek lelkészi hivataluk számaránya szerint gyakorolták szavazat jogukat miként helytelenítjük most is a hogy régen, a legutóbbi zsinat azon törvényét, mely a helyett a lélekszám arányát tette a

ény.
35/1896
tételik
zég ré-
ni lakos-
894. évi
mitandó
n — frt
895. évi
és 330
yebekből
hó 9-én
ndó és a
tt meg-
erésen, a
é-zpénz-
becsáron
ó 21-én.
yula
ldött,
es. és
jai ré-
ozólag
ól.
Csakis rövid ideig.

szavazavazatadás mérvévé, a 2000 lélek számot téven egy-egy szavazati jogot adó egy-séggé, de aztán megköve azt, nyolczszavazatnál — melylyel ismét néhány legnépesebb egyház joggyakorlasi ambícióját hagyta ki-elégiltlenül.

De hát ezen korlátozás mellett is el lett érve, amit az arisztokrácia önérdékében el akart érni. Ami választásainkat uralja a népesebb egyházak több szavazata által; mert az így behozott arisztokráta — virilis eklézsiák halálak a több szavazataikat megállapított törvényhozók iránt, kik az egyházak egyenlőségén ejtett ezen halálos ütést — törvényhozói böles előre számíttással tették meg. Mit tesz az, hogy a szegények és gazdagok, az erőtlének és erősök közti megkülönböztetést az egyház kebelébe is bevitték, melynek ott is csak romboló hatása lehet, hol az egyenlőség érzetének az isten országát testvéries közös égben építő erőnek kell lenni.

Nagy hiba ez, s a legközelebbi zsinat által vissza kell állítani a gyülekezetek számára a szerrint való szavazást. — Nem kívánják azt ugy szem ezután sem a kisebb népességű gyülekezetek, hogy a népesebb egyházak oszlojanak annyi gyülekezetekre, s állítsanak fel annyi presbyteriumot, amennyi lelkészek van; hanem amint volt, hogy egy-egy lelkész után adják a szavazataikat a kormányzó és bírói köztestületek megalkotásánál, s ha több lelkészi hivatalt szerveznek amint a lelki pásztori gondozás meg is követelné — legyen ahhozkepest szavazati szám aránnyal megérdemelt jogok is méltányosan növelve. Bizony ez az egyházpolitikai morál, melyben magyar ref. egyházunk egészséges közléte gyökerezik.

Vajha szemük előtt tartanák a lelkipásztorok és a mi törvényhozóink azt amit a 2. kor. 10: 8-ben az apostol mond, hogy a hatalom mely nekik adatott, nem rontásra hanem építésre adatott.

Harmadik nagy hiba a politikaipártoskodás bevitele az egyházi életbe, mely meg szerencsére csak a felsőbb egyházi fórumokban él, de ott aztán romboló hatással. »A capitale... onnan elterjed az végre a gyülekezetekbe is és foglalokoznak mindnyájan azokkal a hiába való beszédekkel és geneológiákkal, melyek istenben való épülést nem támasztanak, a miknek kiküszöbölését az egyházból annyira szivére köti Pal apostol az ő szerelmes fiának — Timotheusnak. Ime azok a hiábavaló beszédek megvannak a mi egyházkerületünkben. Eymás ellenebe hányják a választott atyák: ti vittétek be a politikát a ker. gyülesterembe, de bizony ti vittétek; s a helyett, hogy végkép kivinnétek onnan, egymást felüllicitálják azokban. Beviszik azt minden rájuk bízott dologba: — választásokba, bíráskodásba stb. különbség nélkül s a legnagyobb szenvedélyességgel. Tudok főiskolai tanárválasztásról, mit az döntött el, hogy az illető választott-e vagy ahhoz a politikai pártához tartozik. Ismerik igazság szolgálatát, mely egy lelkésznek hivatalába került, melyet letett azonvaló elkeseredésében hogy a gyülekezetében évtizedek óta dúló és romboló gonosz onnan ki nem irthatta, az egyházkerületől erre nemcsak hogy támogatást nem nyert, hanem az egyház kerületi előadó — egy kiváló in t é z ő férfiú indítványára az egyházkerület leszállítva, az ügyekkel ismeretes egyházmegye itéletét utasította ezt arra a szokatlan, a mi jegyzkönyveink hitelessége és méltósága ellen elkövetett szörnyű eljárásra, hogy a saját kezűleg aláírt gyülekezet tagok eskü alatt halgattassanak ki arra, hogy abban a jegyzkönyvben megirt határozatban melyet a kisebbség a gyűlés lelkész elnöke kezéből kitépott lelkészt meglökdöste, a mely tény volt a presbyterium részes tagjai, volt gondnok, ennek apósa, rokonsága ellen a fegyelmi eljárás alapja — résztve tettek-e? E

határozat által aztán a fegyelmi eljárás alatt állóknak alkalom adatott, hogy rettentés, rábeszélés, ígére, folyamatbanlevő perbenszűntetés stb által reá vegyék a nevek sajátkezü aláírásával bizonyított jegyzkönyvi határozathoz járulások megtagadására. S valóban 9 ilyen sajátkezü aláíró meg tudva nyerni eskü által erősített tagadó nyilatkozatra: vádoltak gondnokságba, presbyterségbe visszaállítottak együtt viselték a perköltség felét, a másikat pedig a bántalmazott lelkész terhére tette a lét. egyházker. bíróság. Aztán visszautasítottván lelkész felebbezése a konventi bíróság elébe: az a lelkész lemondott gyakorló lelkészi állásáról azon keserűségben, hogy azon elvetemedett viszonyok között neki, melyek javítására — egymagában nem képes, felsőbbjeitől pedig támogatást nem várhat, sőt onnan is vereséggel illetetik stb. Ez a lelkész pedig mint állampolgár az egyházi életen kívül — esetleg függetlenpari volt, ezt nem titkolta, hajdan mint 7 évig egyházmegyei képviselő is az egyházkerületen tapasztalt, egyházi érzésével és elveivel ellenkezőben levő áramlatok ellen küzdött; ez alkalommal sem antichambrirozott az előadó nagy férfiú urilakásán stb. mint ellenfelei.

Megemlíthetők még a Szatmári h. esperes legközelebbi ügyét, melyet valami »Tiszpartai« vagy »micsoda« álnév, azzal akart megigazítani, mintha a helyettes esperesnek adott szavazatja a presbyteriumok jogain elkövetett erőszak volna, melyek vannak jogosítva az esperest választani, s csak ilyenek gyakorolhatnak az egyházkerületen szavazati jogot; de akitől azt kérjük: mikor választotta a helyettes esperest a presbyterium? s azt felüljük helyette, hogy soha, mert ez az idősb asszessor teendője stb; hogy a tisztet álnév sem ismeri a kötelesség és jóközti viszonyt, hogy a presbyterium jogaiért ejtett könyek — krokodil könyek; hogy az emlékezete nagy okiános, mert elfelejtette — pedig ahhoz a pártához tartozik a presbyteriumok ellen elkövetett jogcsorbítást, a konventi képviselők választásának a presbyteriumoktól el az egyházkerületi gyűlés részére konfi-kálása által stb. De hát ne menjünk be tovább a kazuisztikába; hanem mondjuk ki, hogy nem jól van ez így, ahogy van s a kik a választás elébe már nagy győzelem-tudattal néznek: némissák el ajkukon a diadal-kialtást, — mert sok prot. elv eltiprásán épül az a diadal.

Kitűnő ref. egyháztag nem az, ki egyszerűs mind kitűnő államferfi; nem is az aki az egyházkerületen hatalmi befolyásának érvényt akar s török-szakad érvényt tud szerezni; még az sem aki e czéloból legszorgalmasabban gyakorolja a gyűléseket stb. hanem az aki bensőleg érzi, hogy az egyház fundamentoma Krisztus, aki szerint nincs sem zsidó, sem görög megkülönböztetés köztünk, hanem egyik vagyunk hitben, reménységben, de kivált szeretetben és sem Pál, sem Apollósé nem vagyunk, hanem istenéi, aki adja az előmenetelt.

Még egyet záradékul: Olvastam a debreczeni prot. lapban, hogy a n.-bányai egyház megye legközelebbi közgyűlésén nagy öröm volt azon, hogy az egyházm. gondnok 1000 forint ajándékozott az egyházm. pénztárának.

Köszönetre méltó dolog megis köszönetek s helye-ebb lett vala ha ennyiben maradt volna, mert az már nem méltó dolog a mi mindjárt következett a gyűlési köszönet után a fehér asztalnál, amit a lap utján pedig jónak láttak publikálni, hogy ti abban egyeztetek meg, hogy a jótékony gondnok rokonát válasszátok egyházm. ker. gondnokul. Ez a tapintatlan eljárás, még tapintatlanabb kihíresztelés, több gyanuba keveri a nagyobb részben tiszt-letes urakól álló asztaltársaságot, melyek közül első az, hogy ok mintha elhatározó befolyást tudnának és akarnak gyakorolni a presbyteriumok választásában, — ami a választás szabadságárá, de a lelkész urak információjának érdek-telen-ségére is valami kétes bélyeget sűt; a másik pedig az, hogy az adományozó grófot oly színben tüntetik fel, mintha ő adományért ellenszolgátást igényelne — a rokonára adandó szavazásban, mely az adomány jótételi

érdemét végkép lerontaná, mert úgy tüntetik fel, mintha az megvételi ára lenne az egyházmegyei szavazatoknak. Ime, az öröm nem mindig jár karöltve a higgadt megfontolással, kivált ha az még a fehér asztal hatása által is fokozódik.

Vannak egyházunkban számos hibák, melyek javítást követelnek. Javítsatok, míg nem késő. Az események fenyegetőleg intenek.

—a—r.

A bankkérdés. Lukács László pénzügyminiszter hétfőn Zalatnáról Budapestre érkezik s a Vaskaputól visszatérő osztrák pénzügyminiszterrel tárgyalni fog a bankszabadalom ügyében. A két pénzügyminiszter és osztrák-magyar bank legújabb jegyzékére adandó válasz kérdését fogja megbeszélni.

KÜLFÖLD

Gladstone a keleti zavargásokról. A Liverpoolban az örmény mézszarlakok ellen tegnapelőtt megtartott tiltakozó meetingen Gladstone határozati javaslatot indítványozott, melyben ama reményének adott kifejezést, hogy a minisztérium mindent meg fog tenni a keresztények biztonságára Törökországban. Gladstone beszédében annak szükségét hangoztatta, hogy e kérdésben a pártoskodást mellőzzék és azután a már jelentett nyilatkozatot olvasva fel Szóló azt mondotta, ha lehetetlen a többi hatalmak előzetes beegyezését kinyerni, úgy Angliának joga van a szultán kénysszerintézkedése ellen fenyegetni. Ez még nem jelenti szükségképpen a háborút. Reményli, hogy Anglia nem lesz kényszerítve egyedül eljárni, azonban sohasem engedheti meg, hogy Anglia lemondjon arról a jogáról, hogy egyedül járjon el. Az első lépés volna a konstantinápolyi angol nagykövet visszasváása és a londoni török nagykövet utlevélnék kiadása. Ezután szabadon lehetne cselekedni. Azt hiszi, hogy egy ország sem fog háborút kezdeni, a mely a mézszarlakok folytatását biztosítaná. A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták. Gladstone a lakosság ovációban részesítette.

A Vaskapu

és az alsó Duna többi zuhatagjainak szabályozása.

Az Al-Duna szabályozásának csak az 1871. évi londoni nemzetközi kongresszus adott újabb lendületet, a melyen a résztvevő hatalmak a Vaskapu szabályozása költségeinek törlesztésére biztosították ama államok részére a hajódijszenési jogot, a melyek a szabályozás munkálataiban közre működnek. Ennek tulajdoniható, hogy 1873-ban a parti államok, nevezetesen az osztrák-magyar monarchia, és a török birodalom kormányai, egy szakfériakból álló bizottságot küldtek ki az aldunai zuhatagok helyszíni tanulmányozására. — B magyar kormány kiküldötte Bodoky Lajos főmérnök, az osztrák kormányé Wawra mérnök, a török kormányé Mugel bej volt. Ez a nemzetközi bizottság hosszas tanulmány után abban állapodott meg, hogy a zuhatagokon át mindenütt a mederben a legkisebb vízszint alatt 2 méter mély csatorna letesíttessék s a hol szükséges, gátak építtessenek. — Elyben Váshely fölvételei alapján egészen új tervet készített az Al-Duna egész szakaszára kiterjedőleg.

Az 1873 és 74-ik években tervezett munkálatok azonban megint el lettek odázva, míg nem az orosz-török háboru után a nagyhatalmak által 1878-ban, Berlinben tartott nemzetközi kongresszus ezt a rég húzódo in'ernacionális jelentőségű kérdést is bevonta tárgyalási keretebe.

S miután az osztrák-magyar monarchia 1878. július 8-án Szerbiával egyezményt kö-

tött a szabályosági munkálatoknak Szerbia pénzügyi hozzájárulása nélkül leendő fogantatására, melylyel szemben Szerbia kötelezettséget vállalt, a munkálatoknak minden módon leendő könnyítésére, a berlini szerződés 27-ik cikkében kimondott ama határozat, hogy a Vaskapunál és a zuhatagnál létező hajózási akadályok elhárítása Ausztria-Magyarországra bízatik, 1879-ben Magyarország törvényei köze is beiktatott.

Ettől kezdve a magyar kormány élénken foglalkozott a nagyjelentőségű munkálatokkal s 1879-ben már külföldi szakértőket hívott meg az Al-Duna helyszínének, illetve a nemzetközi kongresszus terveinek felülvizsgálására. A kedvezőtlen pénzügyi viszonyok miatt azonban csak 1883-ban vette az ügyet kezébe Kemény Gábor báró akkori közmunka- és közlekedési miniszter, de különösen Baross Gábor akkori közlekedésügyi államtitkár. Nemsokára aztán készen voltak a munkálatok teljes tervezetei, a melyek közül természetesen az a legfontosabb, a melyek a Vaskapura vonatkoznak. Elhatározatott a Vaskapu megkerülésére a jobb parton egy nyílt csatorna építése, két méter mélységben a legkisebb vízszin alatt s 90 méter fenékszélességgel s összesen 2200 méter hosszúsággal.

A csatorna fenekéből összesen 249,316 köbméter szikla kirepesztése s a gátakba a felső torkolati gáton kívül 577,967 köbméter kő és vegyes anyag beépítése számított. Az összes költségeket, beleszámítva a zuhatagok szabályozását is, 9 millió forintban állapították meg.

1888-ban Baross Gábor, a ki időközben már miniszter lett, a munkálatok általános terveit s a költségvetést a Ház elé terjesztette, a mely azokat elfogadta, megállapította a 9 millió forint költséget s 1889-ben, az akkori ez-tendőre szükséges költségek fedezésére 500 000 forintot bocsátott rendelkezésre. Eeülete a munkálatok házi kezelését célozta a miniszter, de 1890-ben már vállalati utra terelődött a munkálatok végrehajtása s 1890 május 22-én már megkötötték a szerződést Hajdu Gyula magyar vízszabályozó mérnök, Luther Hugó braunschweigi gépgyáros s a berlini Di-conto-társasággal, mint egyetemleges vállalkozókkal. A vállalat ekkor nagy burgósággal hozzalátott a szükséges gépek, repesztő, fenékmérő, kőró hajók s egyéb eszközök beszerzéséhez s 1890 szeptember 15-én ünnepiesen megkezdődött a munka, a mikor lerepesztették a Grében-hegy csúcsát.

Maga Baross Gábor gyújtotta föl villamos vezetékek segítségével a repesztő aknát. E nap emlékének az Ali béz-sziklaszirt fölött a sziklafalba vésett emléktábla őrzi.

Óriási erővel folyt azóta a munka egész napjainkig. 1896 évi munkaidényben még télen is folyt a munka a Vaskapunál az elzáró gát eltávolításán úgy, hogy február 29-én el lehetett már bontani az ideiglenes vízfogó gátat, a melynek fölrobbantása után féket nem ismerő erővel rohant a Duna vize a részére vájt új mederbe: a Vaskapu-csatornába.

Hogy mily óriási apparátussal dolgoztak a titáni munka végrehajtásán, szolgáljon arra nézve felvilágosításul egy kis statisztika. A hat esztendei munkaidény alatta vállaltá általánosan használt két kerekcső, egy vontató kerekcső, egy sodronykötélvontatót két csavargőzöst, 3 sziklazúzó, 7 furó hajót, két kotróhajót, 2 univerzál hajót, 2 mélymérő hajót, egy cölöpverő hajót, két uszórudat, 1 zuzóműhelyt, három hajtógépet, 57 köves hajót, 40 horgonyzó dereglyét, 8 tanyahajót, 120 ladikot, 8 lokomotívot, 23 kilonéter vágányt és 532 db gőzkocsit.

Az 1896 év nagy jelentőségű történelmi mozzanat színhelyévé tette a Vaskapucsatornát. A millennium alkalmából rendezett ünnepélyek sorába fő vettek a Vaskapucsatorna ünnepies megnyitását is, a holnapi napra tűzvényt az ki. Az ünnepélynek különös fényt fog kölcsönözni, hogy maga a leglovagiasabb s legalkotmányosabb uralkodó, I. Ferencz József királyunk fogja a csatornát megnyitni Sándor szerb király s Károly román király jelenlétében.

A Duna folyamnak eme vérszedeimékben bővelkedő, zuhatagos szakaszának szabályozása által immár 2000 méter távolságra van biztosítva az a hadálytalan hajózás, vagyis a Fekete tengertől fölfelé, egész Ausztria határain túl.

A nagy Széchényi álma, nemes ideálja ime valóvá válik.

A vármegyei közgyűlés tárgyai.

(Folyt. és vége)

Debreczen, szept. 26.

Vármegyei tiszti ügyész jelentése a H.-Böszörmény városi takarékpénztárnál elszakított öszeg biztosítása iránt eddig tett intézkedéséről, a melyben az ügy további vitelét a város tiszti ügyésze kéri utalni.

Ugyanannak 1176/896 számú jelentése, H.-Böszörmény városi képviselőtestületében az ottami közbirtokosság ellen a közbirtokosság tkvi tulajdonát felvett ugynevezett városerdő tulajdon jogának bekebelezése iránt indított kereset ügyében.

Gróf Kornis Károly biharmegyei szerepi nagybirtokosnak kérvénye a P. Ladánybóli Fűzes-Gyarmatig tervezett h. é. vasút támogatása és segélyezése iránt ezzel kapcsolatban P.-Ladány községnek ugyanezen ügyben beadott kérvénye.

Ugyanez Kaba község képviselő testületének a községi c-éledek földfizesének eltörlése s helyette készpénz fizetés megállapítása tárgyában hozott határozatát betérjeszti.

H.-Böszörmény városi közönsége, 84—564/896. kgy. számú azon határozatát a mely szerint a közegészségügyi czélokra a folyó évre előirányzott öszeg 300 frittal emeltetik, jóváhagyás végett felterjeszti.

H. Nánás város polgármestere a városi képviselő testület: 81—1099/896 kgy. számú azon határozatát, mely szerint a h. nánási 6 osztályú ev. ref. gimnáziumnak 8 osztályúvá fejlesztésére illetve főgymnasium felállítására esetén 50 évi kötelezettséggel 3000 fritt szavaztatott meg jóváhagyás végett felterjeszti.

A b-ujvárosi járási főszolgabírája a gróf Dégenfeld Gusztáv ur által Téglás község részére ajándékozott b-telek ügyében az adomány levelet jelentés mellett bemutatja.

Ugyanez H.-Dorog község képviselő testületének 25—594 számú azon határozatát a mely szerint a magyar ajku gör. katb. püspökség felállítására érdekében keletkezett és sajtó alá rendezett irodalmi termékből több száz példányra a község előfizetett, jóváhagyás végett betérjeszti.

Ugyanez Egyek község képviselőtestületének ott egy községi állatorvosi állás rendszeresítését tárgyazó határozatát, jelentés mellett bemutatja.

H. Böszörmény város polgármestere a városi képviselőtestületnek az ottani közbirtokosság által a városi erdőre vonatkozólag tett egyezségi ajánlatát elfogadó 113/2578/1896. kgy. számú végzését a város tisztiügyészenek, továbbá dr. Gacsó Kálmán és társainak az ellen beadott fellebbezése folytán felterjeszti.

Ugyanez H. Böszörmény városi képviselőtestületének 77/1896. kgy. számú azon határozatát a mely szerint a magyar állam ezeréves fennállásának megünneplése alkalmából a h. böszörményi ev. ref. középiskola elségelésére 10.000 fritos alapítvány tételét id. Sívágó Gábor és társainak az ellen beadott fellebbezése kapcsán felülbírálas végett felterjeszti.

H. Nánás város polgármestere a f. évi május 26 án ott végbement városi főorvos választás ellen Kállay Imre városi főjegyző és dr. Khon Dezső városi orvos által beadott fellebbezést a vonatkozó iratokkal felterjeszti.

H. Böszörmény város polgármestere a városi közönségének fellebbezését, a 6064/1896 számú alispáni rendelet azon része ellen, mely szerint a város közönsége a tagosítás alkalmával a város körül uihagyott 400 kat hold ingatlanra vonatkozólag a tulajdonjog korlátozás feljegyzése iránt a szükséges lépések

megtételére uasítottatott a vonatkozó iratokkal felterjeszti.

A nádudvari járás főszolgabírája Kaba község szépiészeti és utczasabályozási szabályrendeletét s a hozzá való térképét 2—2 példányban jóváhagyás végett jelentés mellett felterjeszti.

H. nánás város polgármestere, Csiba Márton ottani rendőrkapitány a városi képviselő testület 115/2116. kgy. sz. alatt hozott azon határozata elleni fellebbezését, a mely szerint a községi bíraskodási teendők az 1-ső alkapitány teendői közzé soroztatott felterjeszti.

A nádudvari járás főszolgabírája Nádudvar község képviselőtestületének a »Köcsely« f. levő hidak újraépítése tárgyában hozott határozatát Nagy Albert községi főbírónak ez ellen beadott fellebbezésével s a vonatkozó iratokkal felülbírálas végett felterjeszti.

Ripacs a direktornál.*)

— Második vizit. —

Nagy-Létán is pár nap ota
Vége van a nyárnak
S öreg, ifju, férfi és nő
Már a sutba járnak.
E ökerül csizma, bunda,
Régi, kopott kucsma
S velük együtt — a kinnek van —
A pinczének kulcsa.

Se sutom, se pincze kulcsom,
— Fajdalom — de így van
És ez engem arra készítet,
Hogy a sorsom szídjam
S mondok olyan nagyot neki,
Reggel, délbe, este,
Hogy az bizony megborzadna.
A ki reám lesne.

Oh, most meg már más baj is van;
Közönségem sincsen,
A ki üres zsebeimbe
Pénc-balzsamot hintsen —
És mindennek az az oka:
Vége van a nyárnak —
S az emberek nem szíházba,
De fonóba járnak . . .

Oh, de ez csak falun van így,
Debreczenben máskép —
B-jöttem hát s egyenesen
Nagy dologhoz láték:
E'topogtam Komjáttyhoz,
— Aldj meg az Isten —
Mennyi jóval kinalgatott,
Miknek párja sincsen.

Volt ott konyak, kalács, szivar,
S édes szó az ajkán —
Azt képzeltem, kisedd vagyok,
Ő meg az én dajkám, —
Hogy mosolygott szemé, szája
S hogy csengett a hangja —
Bizony, bizony megbüvölli,
A ki egyszer hallja.

Beszédben arra kértem,
Szerződtesen engem —
Ez a vágyam, ezt esengi
Egetverő lelkem;
És ő erre azt felelte,
Szép, hamleti hangon,
Mit bizony, ha gondolkodom:
Nem érdemel rangom.

— Ripacs ur, ma, szombat este
Ünnepi lesz minden,
Tudja, hol a kakasülő?
A jegy hozzá — itten,
A többi mind elfogyott már,
Menjen ezzel, menjen!
S kérem, hogy az »Ezer év«-ről
Hü kritikát fessen . . .

*) A »Thália« ma megjelent első számából.

— Az lesz majd a bizonyítvány
S ha látom, hogy helyes:
Szerződitem magát is, bár
Társulatom teljes.
Mostan pedig Isten önnel!
Találkozunk holnap —
Sietek az »Ezer év«-re,
Már a próbák folynak.

(Debreczen.)

Rettegi Fridolin.

Á D Á M.

Olyik ember olyan büszke az ősére,
Kivált, hogyha nem piros, de kék a vére.
Gögös, ha meggondolnád ám,
Hogy milyen volt közös apánk, őünk: Ádám!

Nem volt Ádám lovagias egy cseppet se,
Hogy a parbaj nem volt divat, jó szerencse.
Magspórolva így annyi kár,
Amely támad, ha ficsur diszkvalifikál.

Lovagias nem volt Ádám; hisz' tudjátok:
Mikor büne felett dördült égi átok,
Ekép szólt: »nem vagyok dőre« —
És rávallott poltronul a szegény nőre.

Sebestyén diák.

Ujdonságok.

MUTATÓ TÁBLA

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.
Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.
A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.
A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.
Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.
Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.
A Gönczy-egyesület »Gönczy« a keresk. akad. palotájában
Anyakönyvi hivatalos órák:
Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11—12 óráig.
Kedden)
Szerdán)
Pénteken) 9—11 óráig.
Szombaton)
Délután:
Minden hétköznap 2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9—12 óráig

* **A Vaskapui királynapok,** A külön vonatok már egyre-másra dübörögnek az Alduna hullámtörő zuhatagain, a Vaskapuszoros felé hol ünnepi pompával várják királyunkat és királyi vendégeit, a hatalmak képviselőit, országgyűzőket, főpapokat, hatóságok képviselőit. A király különben mint már említettük, a Vaskapu megnyitása alkalmával Orsován kihallgatást ad, melynek sorrendjét már megállapították. Josipovich Imre horvát miniszter ma, Sterneck báró tengernagy pedig tegnap utaztak Orsovára. Frigyes kir. herceg és Izabella kir. hercegné asszony pénteken utaznak el baranyai birtokaikról s az ünnepély után az ünnepi vendégek egy részét magukkal viszik vadászatra. Károly románkirály pénteken este utazik el Ferdinánd trónörökösrel együtt Orsovára, A király kíséretében lesz Sturza miniszterelnök, Stoiceszku közmunka miniszter, Vladeszku és Kalindern tabornok, Manu ezre-

des és Georgeszku őrnagy. A király vasárnap este 8 óra 30 perczkor utazik el Mehádiából és éjjel 11 órakor érkezik Krajovába, a hol másnap reggel a pályaudvarban Ferencz József őfelségét üdvözli.

* **Lefokozott százados.** Aradról írják: Annak idején nagy feltűnést keltett az aradi várból kiszivárgott ama hír, hogy Mihajlo vits Konstantin 33 gyalogezredbeli százados, legényének a nyakát a kardjával elmetsette, akit ma is a kórházban gyógykezelnek. A megindított vizsgálat alkalmával a legény vallomása következtében Mihajlovits százados az őrszi hadgyakorlatokról rendelték vissza Aradra s szembesítették a legénynyel s az mindannyiszor azt vallotta, hogy századosa előbb elverte, majd egy tiszti revolverrel úgy vágta fejbe, hogy a szoba padozatán eszméletlenül terült el s ekkor kardjával metsette el a torkát A katonai hadbírság vizsgálati fogságba helyezte Mihajlovicsot s néhány hó előtt 15 évi fegyházra ítélte. Ez ítélet visszakerült a legfelsőbb katonabírságtól, azon változással, hogy Mihajlovitsot, tekintettel arra a körülményre, hogy a legény azt is vallotta, hogy öngyilkossági szándékból maga metsette fel beretvával a torkát, mert elköltötte a százados pénzét, a vád alól, illetőleg a 15 évi fogságtól felmentették ugyan, de katonai rangjától megfosztotta. A legfelsőbb katonai bíróság ítéletét hétfőn hirdették ki Mihajlovits százados előtt.

Október 6. Arad város közönsége ez évben is a vértanúk emlékehez méltóan ünnepli meg október hatodikát. — A nemzeti ünnepeket rendező bizottság e végből népes értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a gyászmisét a szabadság-szobornál tartják meg, hogy minél többen részt vehessenek benne. A misét Csák Csirjek dr. minorita rendőrfőnök fogja szolgáltatni. — Az alkalmi költemény megírására és elszaválására Ábrányi Emilt kérték fel. A gyászünnepeken Arad város összes dalárdái részt vesznek. — Az elnök jelentette, hogy a nagyobb városok testületei és intézetei már eddig is tömegesen jelentették be részvételüket. A bizottság e gyászünnepe programját a következőleg állapította meg: Gyülekezés reggel 8 órakor a városház előtti-téren. Onnan felvonulás zenével a vértanú szobor elé. Gyászmise reggel 9 órakor. Utána Ábrányi Emil szavalja el ünnepi ódáját, az egyesületi dalárda énekszáma, az ünnep szónok beszéde s végül a Himnusz éneklése. A vértanú szobortól kivonulás a vesztőhelyre A dalárdák éneke után az elnök megnyitja, Ábrányi költeményének szavallata, a küldöttségek koszorújának elhelyezése, a dalárda énekszáma s bevonulás a városba.

* **Kitiltott lapok.** Egyszerre három lapot tiltott ki a belügyminiszter a magyar korona országainak területéről. Egyik szerb lap czíme: »Lisztza Narod«, másik »Liga Román«, harmadik tót elcslap »Karasek« czímmel. Mind a három a magyarság ellen csahol, miért a keresk. miniszter megvon a tőlük a posta szállítási jogát.

* **Különös elválás.** Egy nagyon szegény jogász néhány év előtt nőül vette egy bihar-megyei jómódu magánhivatalnok leányát A leányt nem kapott ugyan hozományt, hanem apósa házában teljes ellátást kapott. Tanulmányait befejezhetné és semmi sem hiányzott volna boldogságából, ha lehetséges lett volna apósával kijönni. Ez azonban egy házsártos ember volt, aki mintha csak azért tartotta volna vejét magánál, hogy legyen kit gyötörtse. A nő végre megsokalta az após szeszélyit és elment a házból, noha mint ügyvédsegédnek csak nagyon kevés jövedelme volt. Neje atyja házában maradt, nem mintha az apa nem bocsátotta volna őt férjével, hanem mert ez nem akarta őt nélkülözésekké kitenni. De a házastársak, mint egy szerelmes pár, azután

is gyakran találkoztak s szerelmük csak növekedett az elkülönítés óta. Ekkor nagy esemény történt. Az após — főnyereményt nyert Most arra gondolt, hogy vejét, a ki őt ott hagyta, végkép szakít és ajánlatot tett neki, hogy 10.000 forintot ad, ha hajlandó nejétől elvalna. A nő beleegyezett, a válás annak rendje és módja szerint megtörtént s az após kifizette a tízezer forintot. De nehány hét múlva az elvált asszony eltűnt az apai házból. Levelet hagyott hátra, melyben azt írta, bocsássanak meg neki szülei, de sokal jobban szereti elvált férjét, semhogy hívásának ellenállni. A legközelebbi napokban újra egybe fog vele kelni. Az egész válási história csak arra való volt, hogy a férj némi tőkéhez jusson, melylyel existenciáját megállapíthassa. Ez meg is történt, mert tízezer forintért jó ügyvédi irodát vásárolt magának.

* **A Dienes napi országos vásár.** Debreczenben az őrszi, Dienes napi vásárt a következő sorrendben fogják megtartani: Szeptember 28—29. hétfő, kedd, szeptember 30. szerda bór, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll iparcikkek, gabonaművek és mindenféle terményvásár, október 1—2. csütörtök, péntek juhvásár, október 3—4. szombat, vasárnap sertésvásár, október 4—5. vasárnap, hétfő lóvásár, október 5—6. hétfő, kedd baromvásár.

* **Az eladott holtest.** Bécsben sokat beszéltek annak idején egy szegény ördögről, a ki nagy nyomorában úgy akart segíteni magán, hogy a közkórháznak megvételre kínálta a testét. Bizonyos összegért ugyanis hajlandó lett volna beleegyezni, hogy halála után holteste a közkórházé legyen s ez tetszése szerint felhasználhassa tudományos czélokra. Bécsben azonban annyi az öngyilkos, hogy a közkórház mindég bővebben van a holtesteknek s nem is reflektáltak az ajánlatra. A szegény ember, kit Glinszky a napokban meghalt s a szerződés értelmében holteste a British-muzeum tulajdona lett. Rokoniak kegyelethől szerették volna hazai földre temetni a holtestet, de nem voltak képesek az ötszáz forintot visszaszolgáltatni a muzeumnak. De hagyott hátra a megboldogult végrendelet. Ebből az a meglepő tény derült ki, hogy Glinszky nem nyult az 500 forinthez, hanem ezt két unokaöcsére hagyta, hogy gimnáziumi tanulmányaiknt akadálytalanul végezhessek. A két örökös megegyezett abban, hogy a pénz visszaküldik a muzeumhoz s az az ember, a ki ily különös módon akarta unokaöcséit örökséghez juttatni, így mégis hazája földjében fog nyugodni.

* **Nazarénusok a hadseregben.** A nazarénusok hitének az az elve, hogy fegyvert fogni nem szabad, sok galibát okoz a hadseregben. Szívesebben ülnek 5—6 esztendeig börtönben, semhogy megszeggék vallásuk parancsait. Most is tiz tartalékos kiserék Szegedre, a kik az őrszi hadgyakorlatok alkalmával vonakodtak fegyvert fogni. Ezek már rendesen leszólgáltak a 3 évüket, de mióta kerütek a katonaságtól, nazarénusok lettek s hiába festik le előttük a nyomort, melybe gyermekeik kerülnek, nem engedelmesskednek a katonai törvényeknek. A szerencsétlenek fölött a napokban fog a szegedi hírség ítékezni.

* **A hol nem tudnak adót fizetni.** Tolnavármegyében az elemi csapások a lakosság természet annyira tönkre tették, hogy most kepteleusok adót fizetni A községekből ennek következtében annyi kérvény érkezik nap-nap után adóleírás és fizetéshalasztás tárgyában a szegszárdi kir. pénzügyigazgatósághoz, hogy nem győzik elintézni. Ily szomorú körülmények között sürgösen kellett volna a végrehajtásokat beszüntetni a mit azonban elmulasztottak megtenni.

* **Milyen lesz a tél?** Meglehetősen me-sze vagyunk a téltől, de már két időjós nyilatkozott. A két időjós Falb és Habenicht, akik a jóslásban miutha csak konkurrálni akarnának licitáltak egymásra. Habenicht azt

allítja, hogy allandóan szép, egész novemberbe benyuló ős után igen kemény, havas, jeges telet kapunk, ezzel szemben Falb azt mondja, hogy szept. és októberben folytonosan esőzések lesznek, szerinte a tél sem lesz különbség decz. hótól febr. végéig lanyha, esős időjárás lesz.

Anyakönyvi pótdó. A belügyminiszter egyik vármegyei közg. bizottság felterjesztésére — mihez tartás végett — kijelentette, hogy az állami anyakönyvi törvény a községet terhelő anyakönyvi dologi kiadások fedezésének módjáról külön nem intézkedvén, az a községi törvény rendelkezései alá e-ik s ehhez képest a fölmerülő fedezeti hiány pótlására az idézett törvény rendelkezésétől eltérő (pl. lelékszám szerint való) követésnek nincs helye. Mivel továbbá az ily költségek a község minden tagját egyenlően érdeklő költségeknek tekinthetők, azokat a községi törvény értelmében az összes egyenes állami adónemekre ki kell vetni.

*** Jókendvü aggregécyek egyesülete.** Ilyen egyesület megalakulásának hírére hozza egy kábel-telegram. Az egyesület tagja csak az lehet, a ki kötelezi magát arra, hogy valamely vele egykorú kisasszonyt nőül vesz. Minden évben, az egyesület alakulásának évfordulóján vidám ünneplés közben megtizedelik a tagokat a mi annyit jelent, hogy a hány tiz tagja van az egyesületnek, — annnyival kevesbedik az amerikai kevéssé fiatal hölgyek száma. Az első ilyen módon egybekelt házaspár lakodalmára átlítog a világ összes skepukusait is meghívják.

*** A csár haragja.** Mint Szent-Pétervárról táviratozzák, a császári rendelet szigorú megrovásban részesíti Rudnev ezredest, a moszkvai rendőrfőnök segédét és a rendőrfőnök mellé beosztott Pomaranzev ezredest, mivel, mint a chodinski mezőn történt szerencsétlenség tárgyában megejtett vizsgálatból kiderült, hivatalos köteleességeiknek ez alkalommal nem tettek eleget.

*** Dankó Pista új nótája.** Dankó Pista a hírneves nótakirály új nótával gazdagította a népdalok buján termő rózsfáját. A hangulatos szép nóta szövegét Gárdonyi Géza írta s utolsó két strófája így hangzik:

Hármat füttyentett már a váradi vonat,
Elviszik, elviszik már a hnszárokat,
Miért sirsz, kis violám?
Egy kis légy, édes anyám
Elejhem került,
Szemembe repült.

Lányom, kis leányom, én gyöngye violám,
Ne busulj, ne busulj a huszárak után;
Lám én is lánykoromban
Mindegyre azt gondoltam:
Utánuk halok,
Mégis itt vagyok.

*** A szegedi vasúti internátus.** Szeged tudósítók írja. Készen áll és már be van nevesítve az államvasútat szegedi internátusa, mely 500,000 frton készült és a mely a magyarság ügyének igen nagy szolgálatokat van hivatva a jövőben teljesíteni. Ama magyarsági vasúti család gyermekeinek elhelyezéséről és felneveléséről történi itt gondoskodás, amely családok nemzeti síglakta vidéken szétosztva gyermekeiket kellő nevelésben és tanításban nem részesíthetik. A díszes internátus, mely 300 növendék befogadására épült, alsóvárosrészen emeltett és berendezésére nézve páratlan. Azon alkalmazottak, kiknek évi fizetésük 300 frt évenként 10 frtot, akiknek évi fizetésük 300 frtot meghaladja, évenként 20 frtot fizetnek. Ezért a gyermekek teljes ellátásban, tanításban és ruháztatásban részesüljenek. Ma nyit meg az internátus. — Itt vannak a növendékek, a kik: Liptó, Arva, Krassó Szörény, Hunyad és Pozsonymegyéből, Tót és Horvátországból érkeztek jaja sok

nyelvű, gyermek némán áll egymás mellett, mert egyik a másik nyelvét nem érti, A sziklás, hegyes elszigetelt helyeken lakó váltóörök gyermekei még nem otthonosak a fényes berendezésű palotában, bámulják a téli, kápolás játszótérrel, az óriási ebédnél és az udvaron szédülő vasutat. Első ebédnél, mikor a vasutasok egyenruhájában egymás mellett ült az ország különböző tájékáról idehozott kétszáz gyerek, nagy esend volt. — Va.amennyinek a nyelvén beszél F i s c h e r János igazgató, nyugalmazott százados, egy gyermekbarát, művelt ember. A gyerekek közül egyik-másik még siratja apjának, a szegény váltóörök elhagyott nyomruságos viskóját. de egy év múlva bizonyára ez a magyar város lesz az édes otthon amelynek nyelvén egy szívvel-lélekkel fogják énekelni ;

»Házadnok rendületlenül
Légy hive óh magyar!»

*** Helybeli előfizetőink** a »Pesti Napló« prospektusát veszik, melyben el van mondva, hogy a Pesti Napló 47 év óta mint iparkodott megfelelni annak a feladatnak, melyet a hazai bölcső, Deák Ferencz szabott a lap elé, hogy t i. a nemzetben ébren tartsa alkotmányos szabadságért való érzéket és lelkesedést.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, barátok és ismerősök, a kik feledhetetlen jó férjem végtiszességtételen becses megjelenésükkel nehéz bánatomat enyhíteni igyekeztek fogadják ez uton is hálás köszönetemet. Özv. S t e n c z i n g e r Károlyné és családja.

A ma beköszöntött ősies idő arra emlékeztet bennünket, hogy nemsokára itt a télapó, és hogy mily jól esik akkor a valódi gyapjuból készült meleg előöltő vagy ruha; azonban ehhez rendszeren csak drága pénzen juthat az ember, — ha nem kinálkoznak oly alkalom, mit a **BIEDERMANN E. és FIA** helybeli régi és legnagyobb posztónagykereskedő cég a vevő közönségnek azáltal nyújt, hogy a legfinomabb és csakis valódi gyapjuból készült brassói, zsolnai brünni és Reichenbergi szöveteket azon okból árusítják el gyári áron alól is, — miután ezen cég, mely csakis nagybani eladással foglalkozik a gyajuszöveteket végkép kiárusítani szándékozik. Siessen tehát mindenki szükségletét fedezni míg a készlet tart.

x Előkelő folyóirat. Az általános képviselői választások előestéjén midőn a magyar nemzet lázas éberséggel követi a politikai élet hullámzásait s amidőn a partharcok elkeseredettsége a kormány és ellenzéki sajtó mérsékeltébb organumait is idegessékké és elfogultakká teszi fokozott érdeklődést kell hogy keltsen a **S z e k e l y S a m u e l** szerkesztésében megjelenő

„POLITIKAI HETISZEMLE“

amely lap tárgyilagossá és független magatartásával rövid három évi fenállása alatt irányadó polgári köröknek elsőrendű organumává felküzdötte magát.

Közgazdasági, társadalmi, irodalmi, és művészeti rovata e lapnak a magyar társadalom elitejének igényeit szolgálja amiért is klubokban, kaszinókban, olvasóköri körökben és nagyobb kávéházakban különös kedveltségnek örvendő.

A »Politikai Hetiszemle« az országnak az az egyetlen komoly irányu hetilapja, azonkívül még fényes kiállítás gazdag és változatos tartalom etikai és szellemi színvonal tekintetében valósággal vetekedik a külföld legjobb hetirevue-ivel.

A nagy körültekintéssel sok izléssel és meglepő szakértelemmel szerkesztett Hetiszemlére ezért teljes készséggel felhívjuk a művelt és előkelő olvasóközönség becses figyelmét, A »Politikai Hetiszemle« előfizetési ára félévre 5 frt negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal VIII. ker., Kerepesi-ut 17.

x Nemzedékről-nemzedékre, szinte örökség gyanánt száll át a szeretet és ragasz-

kodás Magyarország legnagyobb napilapja, a »Pesti Napló« iránt Egymásután jelentkeznek most a »Pesti Napló«-ban a régi előfizetők, a kik e lapot 47 éven keresztül részint maguk járatták, részint pedig mintegy tradícióképen szüldik példáját követve, még most is járják 47 év, nagy idő. És ez idő alatt a nemzet annyi örömeinek, bánatának, lelkesedésének, és szenvedésének, óhajtatásának és követelésének volt a »Pesti Napló« őszinte, bátor szókimondója. Ehhez a tradícióhoz hű maradt a mai »Pesti Napló«, mely most újjászervezte szerkesztőségét és Magyarország legkitűnőbb íróit és publicistáit; a szabadelvűség, legelsőrendű bírnokait csoportosította maga köré. Az a lap melyben Deák Ferencz híres husvéti cikkje megjelent, ma is a legelső helyet foglalja el a magyar zsurnalisztikában és ugy fényes vezércikkjei, mint előkelő helyről nyert értesülései mértékadó súlyt kölcsönöznek neki a politikai életben, A lapunkhoz csatolt prospektus kellően méltányolja a »Pesti Napló«-t, melyet a legmelegebben ajánlunk közönségünk figyelmébe. A »Pesti Napló«, melyet méltán neveztek el a magyar »Neue Freie Presse«-nek, a legelőkelőbb napilap, noha alakja és kiállításának fénye lényegesen eltér a napi sajtó többi termékeitől. A »Pesti Napló« előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr.

Táviratok.

A vaskapui ünnep.

Orsova érk. reg. 9 ó. A meghívott vendégek reggel zimankós időben érkeztek. A város lobogó díszben van; de nagy az aggodalom, hogy a rossz idő a király fogadtatását elrontja.

Orsova, érk. d. e. 10 ó. Most érkezett **B a n f f y, F e j e r v á r y, Wlassics** és a többi miniszterek.

Orsova, érk. d. e. 11 ó. Harmadik vonaton jöttek a külföldi diplomaták. Az idő kiderült.

Orsova, szept. 26. érk. délelőtt 12 óra. A király gyönyörű időben érkezett meg. A pályaháznál óriási tömeg várta a Felső megérkezését. A város festői képet uyuji.

Orsova é. d. u. 3 ó. Most érkezett meg **Károly román és Sándor szerb király,** a kiket **I. Ferencz József király,** mint házi gazda fogadott.

Az Ugron-párt értekezlete.

Budapest, szept. 26. (A Debr. ered. táv.) Az Ugron párt mai értekezletén **S z a l a y** Károly kérdezte, hogy a másik árnnyalattal a választásokra vonatkozó modus vivendi létrejött-e?

U g r o n azt felelte, hogy végleges választ **K o s s u t h** Ferencztől még nem kapott.

További tárgyalás folyamán kimondták, hogy az ujonczozási törvényjavaslatot nem fogadják el.

Konstantinápoly csödben.

Budapest, szept. 26. A Debr. ered. táv. »Konstantinápoly Budapesten« ellen három kisebb hitelező — bár nagy hitelezők moratoriumot akartak adni — összesen 1800 frt. erejéig csödtöt kért és ezt azzal indokolta hogy a vállalat ellen 79 kielégítetlen követelés van.

Debreczeni városi színház.
Folyó szám 1. Általános bérletszűnet.

Szombaton 1896. szeptember 26-án:

1000 év.

Látványos történeti színmű. Irta és zenéjét szerzette: **Veró György.**

Közgazdaság.
Budapesti gabonatörede

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők: szept. 25.

Buza	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	75	—	76	—
» »	77	6.95	7.05	78
» »	79	7.10	7.15	80
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
» »	77	7.10	7.10	78
» »	79	7.25	7.30	80
Pestvidéki ó	75	—	76	—
» »	77	7.05	8.05	78
» »	79	7.20	7.25	80
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
» »	77	7.05	7.5	78
» »	79	7.10	7.25	80
Bácskai ó	75	—	76	—
» »	77	7.25	7.15	78
» »	79	7.10	7.30	80
Észak magy	75	—	76	—
» »	77	—	78	—
» »	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar szilogram
Rozs elsőrendű új	70—72	6.20 6.25
» másodrendű »	—	6.10 6.15
Árpa takarmánynak »	60—62	4.10 4.40
» égetni való »	62—64	5.20 6.00
» serfőzdei »	64—66	6.50 5.85
Zab — — — új	39—41	3.45 6. —
Tengeri búzá i — új	—	3.80 5.95
» más nemű »	—	3.70 3.75
Repce búzági	—	0 — 0. —
		10.50 11. —

Kőbányai sertés-piacz.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (párónként — 400 kg. felüli súlyban — krig. 2. Óreg közép (párónként 300—400 kilogram súlyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (párónként 20 kg. felüli súlyban) 53 $\frac{1}{2}$ —54 krig. 4. Fiatal közép párónként 251—320 kg. — súlyban 54—55 krig. 5. Fiatal könnyű párónként 250 kgr. terjedő súlyban — krig. Magyar szedett nehéz párónként 280 kg. felüli súlyban 53 $\frac{1}{2}$ —54 kr. Közép pként 220—180 kg. fel. súlyban 44—45 krig. Könnyű pként 2.0 kg. terjed. súlyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 kg. felüli súlyban 51—52 krig. Közép pként 220—260 kg. terjedő súlyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 kg. terjedő súlyban 50—54 krig.

Sertés létszám 1896 szept. 22. napján volt készletben 6215 db. 1896. szept. hó 23-ik napján felhajtott 483 db. 1896. szept. 23-ik napján elszállított 155 db. 1896. évi szeptember hó 24-ik napjára maradt készletben 6445 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Nyiltér.

LUXARDO

MARASCHINO
di Zara

NEVÜ VILÁGHIRŰ
LIKŐRJE

mindenütt
kapható.

Nem kell külföldre menni!

Mcglepő

szép selymek kaphatók 38 krtól

feljebb,

Boros Testvérek

női divataruházában

Debreczen, Kossuth-utca 3. sz.

Tessék mintát kérni!!

Szálloda-átalakítás.

Van szerencsém Debreczen szab. kir. város n. é. közönségének becses tudomására juttatni, hogy az

Angol királynő szálloda

kávéházát és éttermét

fényesen átalakítottam és újra berendeztem.

A kávéházban és étteremben pontos kiszolgálás mellett a legkötünőbb és tisztán kezelt ita ok kaphatók.

Naponkint gazdag és változatos étlap.

Kőbánya korona sör.

Sziuház után mindig friss étel.

átnak n. é. vendége m rendelkezésére.

A külön termet csinosan rendeztem be nagyobb társaságok, multságok, lakadalmak, bankettek stb. számára, melyeknek pontos és kifogástalan szervirozást felette jutányosan fogadom el.

Izléssel berendezett olcsó szállodai szobák.

A vasúthoz omnibusz áll az utazóközönség kényelmére. A szállodában telephon. Bel- és külföldi lapok.

A n. é. közönség szives pártolását kéri tisztelettel:

Hauer Bertalan,
vendéglős.

Ritka alkalom!

BAUM MIKSA

üzletének felosztása

miatt az összes raktár

minden elfogadható

áron

ugy kicsinyben

mint nagyban

eladatik.

Ritka alkalom!

A legfinomabb, valódi

gyapjuszövetek

zsolnai, brassói, brünni, és francia gyártmányok

NAGY-KÁROLYI üzletünk felosztása miatt

kicsinyben és rendkívüli olcsó áron kaphatók Debreczenben

BIEDERMANN E. és FIA

posztó-áruházában.

Egyenestartó,

orvosok által kitünőnek elismert a hátgörcbülés elhárítója és előmozdítója az egyenes tartásnak, 3 firtól 10 firtig.

Tisztelettel

GOLDSTEIN KAROLIN,

Debreczen, főpiacz, Huber-ház a Megyeház mellett.

Nagy választék 40 krtól feljebb.

Nagy készlettel állatva.

Karácsonyi ajándékul a „Pesti Hirlap“ nagy képes Naptára.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Példányszám 50,000.

Mutatványszámokat ingyen.

Munkatársak:

Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Dr. Kenedi Géza felelős szerkesztő, Borostyáni Nándor, Kozma Andor (Koboz), Morgenstern Gusztáv, Murai Károly, Sas Ede, Kóbor Tamás stb.

Előfizetési díj:

Csak		PÁRISI DIVAT-tal	
PESTI HIRLAP		együtt	
Egy évre	14.—	Egy évre	18.—
Fél évre	7.—	Fél évre	9.—
Negyed évre	3 50	Negyed évre	4 50

Minden hóban jegyzéknapló.

Kiadóhivatal: Budapest, váczi-körut 78. szám.

Báli, menyasszonyi öltözetek. Egyszerű öltözetek párisi izléssel.

MUTATVÁNYSZÁM INGYEN.

PÁRISI DIVAT

Megjelenik hetenként egyszer.

Szines, élő modellek után készült fény-nyomatu képekkel,

szabásrajzok kézimunkák, illusztrált regények stb.

Takarékosság izlés mellett.

Kimerítő magyarázat.

LEGSZEBB és LEGOLCSÓBB MAGYAR DIVAT.

Előfizetési díj:

csak		PESTI HIRLAP-pal	
PÁRISI DIVAT		együtt	
Egész évre	8.—	Egész évre	18.—
Fél évre	4.—	Fél évre	9.—
Negyed évre	2.—	Negyed évre	4 50

Kiadóhivatal: Budapest, váci-körut 78. szám.

Előre semmi költség!

Földbirtokosoknak
olesó törlesztéses kölcsönt
ajánl
és a legrövidebb idő alatt
lebonyolít

BALOG EDE

DEBRECZEN,
Nagy-Várud-utca 2125. szám.

Uj üzlet!

Az őszi és tavaszi idényre

**női, leány és gyermek
felöltők, blousok**

és

gyermek ruhácskák

ujjonnan megnyitott üzletemben
bámulatos olesó árban kaphatók.

Tisztelettel

HALÁSZ MIKSA

megyeház és bankpalota között.

Minden
sebesülésnél

a
„Wiener Cosmet. Oel“

(bécsi cosmeticus olaj)

megbeesülhetetlen szolgálatot tesz ház, család, iparnál és utazások. Üvegcsékben a 1 és 2 korona. Kapható Dr. Rothschnek Vilmos gyógyszerárán. Prospectus ingyen.

RAKTÁR
Debreczen
Temesvár
Fiume
Vukovár

FÉNYES MÓR

vezetése alatt

KASSOWITZ FÜLÖP

bécsi férfi, fiu és gyermek ruha

raktárában

Debreczen, Főpiacz, a Hungáriával szemben

megérkeztek az őszi és téli évadra
férfi, fiu és gyermek ruhák nagyválasztékban

és rendkívül olesó árban
kaphatók.

RAKTÁR;
Zára
Eszék
Nagyvárad
Arad

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben

Ranunkel H. és Fia
posztó és kézműáru nagykereskedésökbö
(Fő-utca 1711. sz. a.)

megérkeztek a legujabb bel- és külföldi
gyapju divatszövetek,
melyek igen jutányos áron adatnak el.
A mult évről megmaradtak pedig gyári áron alul árusítatnak ki.

Ugyanott több rendbeli kényelmes lakás azonnal
kiadó, értekezhetni az üzletben.

Tekintettel a közeledő vetési idényre — van szerencsénk ajánlani
szavatolt tisztaságu

(a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 80—100% porfinomsággal

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor különösen sovány talajok javítására, kitünő hatása az összes gabnaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Áránlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője
a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körut 34. szám.